

**DAUGIAMEČIŲ SVIDRIŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINIŲ AUGALŲ
VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI**

TURINYS

	psl.
Alduva.....	2
Elena DS	2
Greenfair	3
Margarita.....	3
Mondial	3
Raminta	4
Taya.	4
Tivoli.....	4
Turandot.....	5
Veja DS.....	5
Verseka	6
Weigra.....	6

DAUGIAMETĖS SVIDRĖS

Alduva. Daugiamečių svidrių veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. Veislę sukūrė dr. Steponas Nekrašas.

‘Alduva’ veislės ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2003–2005 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais šiose AVT stotyse gautas vidutinis 7,30 t/ha sausų medžiagų ir 0,53 t/ha sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2004 m. Pasvalio AVT stotyje – 13,01 t/ha. Atskirais tyrimo metais gauto derliaus žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta 10,2–14,9 proc. baltymų ir 18,2–20,2 proc. ląstelienos.

‘Alduva’ veislės daugiamečių svidrių augalai gausiai lapuoti. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 55,5 proc. bendro žalios masės derliaus. Šios veislės daugiametės svidrės tyrimo metais palyginti gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,3 balo.

‘Alduva’ veislės svidrių augalų vidutinis aukštis nedidelis – tik 51 cm, tačiau jie linkę išgulti. Augalų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas tik 5,4 balo.

Šių svidrių vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 161 diena (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties).

Tyrimo metais šios veislės augalus labai mažai pažeidė ligos.

Į viršų ↑

Elena DS. Daugiamečių svidrių veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. ‘Elena DS’ veislės svidrių ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2002–2004 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Tyrimo metais šiose augalų veislių tyrimo stotyse gautas vidutinis 7,89 t/ha sausų medžiagų ir 0,68 t/ha sėklų derlius. Įrengtuose daugiamečių svidrių bandymuose ‘Elena DS’ veislės svidrių sausų medžiagų derlius buvo gautas 1,21 t/ha (18,1 proc.) didesnis už standartinės ‘Žvilgė’ veislės derlių. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2002 m. Pasvalio AVT stotyje įrengtame bandyme – 10,05 t/ha. Žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta: baltymų 10,4–14,6 proc. ir ląstelienos – 19,8–22,0 proc.

‘Elena DS’ veislės svidrių teigiamas požymis – didelis jų augalų lapuotumas. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė net 51,0 proc. bendro jų žalios masės derliaus. Šios veislės daugiametės svidrės tyrimo metais palyginti gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,6 balo. Augalų vidutinis aukštis 53 cm. Jų atsparumas išgulimui vidutinis – įvertintas 5 balais.

‘Elena DS’ veislės svidrės vidutiniškai 3 dienom ankstyvesnės už standartinės ‘Žvilgė’ veislės. Tyrimo metais šios veislės augalus labai mažai pažeidė ligos.

Į viršų ↑

Greenfair. Daugiamečių svidrių veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* sėklininkystės firmoje. Šios veislės svidrių tinkamumo vejoms mūsų šalies sąlygoms nustatymo bandymas buvo įrengtas 2002 m. Kaišiadorių dekoratyvinių augalų veislių tyrimo ir karantino stotyje.

Atlikti tyrimai parodė, kad ši daugiamečių svidrių veislė suformuoja gana gerą veją. Pirmaisiais tyrimo metais bendras žolyno dekoratyvumas buvo įvertintas aukščiausiu balu. Vėlesniais metais dekoratyvumas mažėjo, nes šios veislės svidrės prasčiau žiemojo. ‘Greenfair’ svidrės iš kitų išsiskiria siauresniais lapais, todėl jų suformuota veja gražiau atrodo. Žolė gerai pakenčia mindžiojimą, nupjauta greitai atželia. Jas reikia intensyviai tręšti, ypač azoto trąšomis.

Įrengiant vejas, šias svidres geriau sėti mišinyje su kitomis varpinėmis žolėmis.

Į viršų ↑

Margarita. Daugiamečių svidrių veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* sėklininkystės firmoje. Veislės bandymas įrengtas 2002 m. Atliktų tyrimų metu nustatyta, kad ‘Margarita’ veislės svidrių žolė suformuoja gana tankią ir pakankamai dekoratyvią veją.

Jų žolė greitai atželia anksti pavasarį bei greitai atauga po nupjovimo, todėl šias daugiameses svidres rekomenduojama naudoti įrengiant vejas sporto aikštynuose, soduose ir parkuose. Tinka sėti mišiniuose su pievinėmis miglėmis, raudonaisiais eraičiais ir kitomis varpinėmis žolėmis. Pasėjus mišinyje su pievinių miglių sėklomis, svarbu laiku nupjauti sparčiau augančių šių svidrių žolę, kad nestelbtų lėtai sudygstančių ir augančių miglių. Gerai auga įvairios mechaninės sudėties dirvose, tik jų žolyną reikia gerai ir laiku patręšti.

Kaip ir daugumos daugiamečių svidrių, ‘Margarita’ veislės augalai dažnai nukenčia nuo pavasarinio pelėsio.

Į viršų ↑

Mondial. Daugiamečių svidrių veislė sukurta Olandijoje, *Mommersteeg/Advanta* sėklininkystės firmoje.

Jos tyrimai atlikti 2001-2003 metais. Bandymo metais ‘Mondial’ veislės daugiametės svidrės augalai, lyginant su kitomis daugiamečių svidrių veislėmis, pasižymėjo geresniu žiemojimu.

Šios veislės svidrės suformuoja tankią, puikiais lapais, tamsiai žalios spalvos ir pakankamai dekoratyvią veją.

‘Mondial’ veislės augalai lėtai auga, todėl veją reikia rečiau pjauti. Tinka įvairios paskirties vejoms įrengti. ‘Mondial’ veislės daugiameses svidres galima sėti mišiniuose su kitų rūšių vejoms įrengti naudojamų daugiamečių žolių sėklomis.

Šių svidrių augalai atsparūs fuzariozei ir vainikuotosioms rūdimis.

Į viršų ↑

Raminta. Daugiamečių svidrių veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. Veislę sukūrė dr. Steponas Nekrašas ir Raimonda Dapkienė.

‘Ramintos’ veislės svidrių ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2006–2008 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais šiose stotyse gautas vidutinis 7,42 t/ha sausų medžiagų ir 0,94 t/ha sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2008 m. Pasvalio AVT stotyje – 14,37 t/ha. Atskirais tyrimo metais gauto derliaus žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta 10,9–13,2 proc. baltymų ir 20,2 – 21,9 proc. ląstelienos.

‘Ramintos’ veislės daugiamečių svidrių augalai pasižymi gausiu lapuotumu. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė net 57,4 proc. Šių svidrių augalų lapuotumas yra pastebimai didesnis už standartinės ‘Žvilgės’ veislės. Tačiau šių svidrių ištvėringumas žiemojimui vidutiniškai buvo įvertintas tik 5,9 balo, kai tuo tarpu ‘Žvilgės’ veislės – 6,3 balo.

‘Ramintos’ veislės svidrių augalų vidutinis aukštis nedidelis – tik 51 cm. Atsparumas išgulimui įvertintas 7,9 balo. Veislė ankstyva, jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 155 dienos (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos pjūties).

Tyrimo metais šios veislės augalus palyginti mažai pažeidė ligos. Nustatyta, kad įrengtuose bandymuose tik rūdys pažeidė nedidelę dalį (5–20 proc.) jų augalų.

Į viršų ↑

Taya. Veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* selekcijos ir sėklininkystės firmoje.

Tai universalios paskirties veislė. Žolynai pasižymi vidutiniu dekoratyvumu. Šios veislės sėklos tinka įrengti sporto aikštynų vejas (žolė atspari mindymui), būtinės paskirties vejas ir sėti soduose bei parkuose. Kaip ir dauguma daugiamečių svidrių veislių, pavasarį nukenčia nuo pavasarinio pelėsio.

Į viršų ↑

Tivoli. Daugiamečių svidrių veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos sąlygoms tyrimuose, atliktuose 2001–2003 m. Plungės ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse, gautas vidutinis sausų medžiagų – 6,58 t/ha ir sėklų – 0,97 t/ha derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2001 m. Plungės augalų veislių tyrimo stotyje – 9,76 t/ha. Žalios masės sausoje medžiagoje atskirais tyrimo metais nustatyta: baltymų 11,0–12,8 proc., o ląstelienos – 13,0–24,2 proc.

Palyginti labai geras yra šių svidrių augalų lapuotumas. Lapai vidutiniškai sudaro 55,6 proc. bendro augalų žalios masės derliaus. Pirmais ir antrais tyrimo metais ‘Tivoli’ veislės svidrės gerai peržiemojo (įvertinta 8–9 balais), tačiau trečiais metais išretėjo, dėl to sumažėjo ir derlius. Plungės augalų veislių tyrimo stotyje įrengtame šios daugiametės svidrės bandyme išretėjo daugiau kaip 50 proc. augalų.

‘Tivoli’ veislės svidrių augalų vidutinis aukštis 46 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 4,6 balo. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė 153 dienos (iki pirmos pjūties). ‘Tivoli’ veislės augalų atsparumas ligoms yra mažesnis už standartinės ‘Žvilgė’ veislės. Tyrimo metais nemaža dalis šios veislės augalų (iki 35 proc.) buvo pažeista rūdžių.

Į viršų ↑

Turandot. Diploidinių daugiamečių svidrių veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos sąlygoms tyrimai atlikti 2003–2005 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais šiose augalų veislių tyrimo stotyse gautas vidutinis 6,73 t/ha sausų medžiagų ir 0,40 t/ha sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2004 m. Pasvalio AVT stotyje – 11,01 t/ha. Žalios masės sausoje medžiagoje atskirais tyrimo metais nustatyta: baltymų 9,6–14,6 proc., o ląstelienos – 17,4–20,9 proc.

Palyginti geras yra šių svidrių augalų lapuotumas. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 55,5 proc. bendro žalios masės derliaus.

Pirmais ir antrais tyrimo metais (2003–2004 m.) ‘Turandot’ veislės svidrės gerai peržiemojo, todėl jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7 balais. Pasvalio AVT stotyje trečiais šios veislės svidrių tyrimo metais pasėlis labai išretėjo. Plungės AVT stotyje 2005 m. vasario pabaigoje ir kovo pradžioje gausiai pasnigus ir ant neišalusios žemės susidarius storai sniego dangai, po ja svidrės žuvo.

Šios veislės svidrių augalų vidutinis aukštis 49 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 6,6 balo. ‘Turandot’ veislės daugiamečių svidrių vidutinė vegetacijos periodo trukmė 162 dienos (iki pirmos pjūties) – tokia pat kaip ir standartinės ‘Žvilgė’ veislės.

Į viršų ↑

Veja DS. Veislė, sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Žemdirbystės institute*. Veislės ‘Veja DS’ ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose.

2013 m. tyrimo metais Plungės AVT skyriuje standartinė veislė ‘Sodré’ žuvo, bendras 2013 ir 2014 m. ištvermingumas žiemojimui buvo įvertintas 2 balais, veislės ‘Veja DS’ bendras ištvermingumas žiemojimui buvo įvertintas 4,88 balais. Dėl veislės ‘Veja DS’ gero ištvermingumo žiemojimui visi tyrimo rodikliai už tyrimo laikotarpį, lyginant su standartine veisle ‘Sodré’ buvo geresni.

Veislės ‘Veja DS’ sausųjų medžiagų derlius – 10,46 ha⁻¹, sėklų derlius – 0,29 ha⁻¹.

Veislė aukšta. Augalų aukštis su žiedynais plaukėjimo pradžios metu (prieš 1-ąją pjūtį) siekia 66,93 cm. Augalų lapuotumas – 42,75 proc. Žaliosios masės sausojoje medžiagoje baltymų yra 11,98 proc., ląstelienos – 29,14 proc.

Vegetacijos periodas iki 1-os pjūties – 159,75 dienos.

Į viršų ↑

Verseka. Daugiamečių svidrių veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*.

Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2001–2003 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Tyrimo metais šiose stotyse gautas vidutinis 6,76 t/ha sausų medžiagų ir 0,82 t/ha sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2001 m. Pasvalio AVT stotyje – 9,10 t/ha. Žalios masės sausoje medžiagoje atskirais tyrimo metais nustatyta: baltymų 10,8–13,4 proc., o ląstelienos – 12,4–22,1 proc.

‘Verseka’ veislės svidrių augalai pasižymi ypač dideliu lapuotumu. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė net 54,8 proc. bendro žalios masės derliaus.

Tyrimo metais (2001–2003 m.) šios veislės daugiamečių svidrių augalai palyginti gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,5 balo. Augalų vidutinis aukštis 47 cm. Jie linkę išgulti. Todėl šių svidrių atsparumas išgulimui įvertintas tik 4,6 balo.

‘Verseka’ veislės svidrių vegetacijos periodo vidutinė trukmė tokia pat kaip ir standartinės ‘Žvilgė’ veislės. Tyrimo metais šios veislės augalai labai mažai buvo pažeisti ligų.

Į viršų ↑

Weigra. Daugiamečių svidrių veislė sukurta Vokietijoje, *Bayerysche Pflanzenzucht gesellschaft* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2005–2006 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 10,51 t/ha sausų medžiagų ir 0,85 t/ha sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 2005 m. Pasvalio AVT stotyje – 14,34 t/ha. Atskirais veislės tyrimo metais išaugintame derliuje žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta: baltymų 10,3–14,1 proc., o ląstelienos – 19,2–21,6 proc.

‘Weigra’ veislės daugiamečių svidrių augalai gausiai lapuoti. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 52,3 proc. bendro žalios masės derliaus.

Įrengtuose bandymuose nepalankią augalų žiemojimui 2005/2006 m. žiemą pirmų naudojimo metų (2005 m. sėjos) šių svidrių augalai palyginti gerai peržiemojo, o antrų naudojimo metų (2004 m. sėjos) žuvo.

Šių svidrių augalų vidutinis aukštis 72 cm. Jie palyginti silpni, linkę išgulti. Augalų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 4,2 balo.

‘Weigra’ veislės svidrės bandymuose išplaukėjo 4 dienom anksčiau, lyginant su standartinės ‘Žvilgė’ veislės. Jų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 165 dienos (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties). Bandymo metais šios veislės augalus mažai pažeidė ligos, išskyrus rūdis, kurios pažeidė iki 25 proc. augalų.

Į viršų ↑